

LATVIJAS REPUBLIKA ALŪKSNES NOVADA BĀRIŅTIESA

Reģ.Nr.90001249814

Dārza iela 11, Alūksne, Alūksnes novads LV-4301, tālrunis/fakss 64323129,
e-pasts: barintiesa@aluksne.lv

02.02.2016. Nr.BAR/1-14/16/133

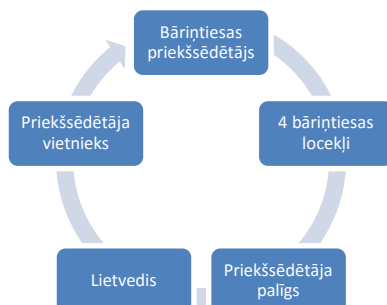
Alūksnes novada pašvaldībai

Dārza ielā 11, Alūksnē, Alūksnes novadā, LV-4301

Alūksnes novada bāriņtiesas PĀRSKATS PAR DARBU 2015. GADĀ

Alūksnes novada bāriņtiesa (turpmāk tekstā – bāriņtiesa) ir Alūksnes novada pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kas darbojas saskaņā ar Alūksnes novada pašvaldības 2009.gada 20.augustā apstiprināto nolikumu un, pamatojoties uz Bāriņtiesu likumu, prioritāri nodrošina bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesas darbības teritorija ir Alūksnes novada teritorija, ieskaitot Alūksnes pilsētu. Bāriņtiesa nodrošina iedzīvotāju pieņemšanu visā novada teritorijā. Uz 01.01.2016. Alūksnes novadā kopā 17 332 iedzīvotāji: Alūksnes pilsētā 7982 iedzīvotāji, pagastos 9350 iedzīvotāji. Bāriņtiesā strādā 8 darbinieki:

Bāriņtiesas amatpersonu profesionālā kvalifikācija:

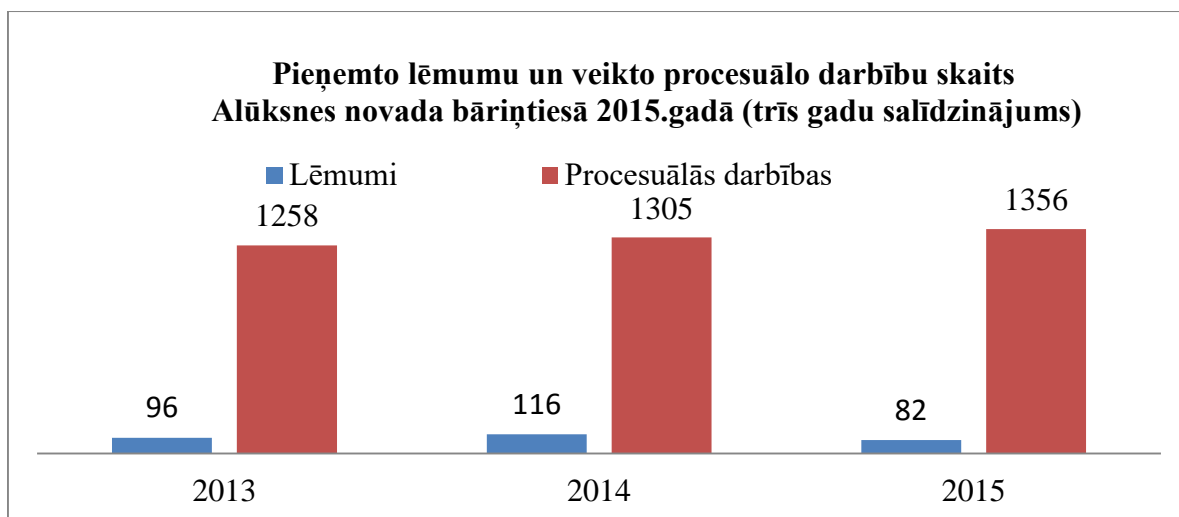
- Bāriņtiesas priekšsēdētāja- augstākā pedagoģiskā, profesionālais bakalaurs tiesību zinātnē; jurista kvalifikācija; maģistra grāds pedagoģijā.
- Bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniece- profesionālais bakalaurs tiesību zinātnē; jurista kvalifikācija; maģistra grāds arhīvniecībā.
- Bāriņtiesas locekļi:
 - ✓ jurista kvalifikācija; profesionālā augstākā izglītība - darba aizsardzības speciālista kvalifikācija; maģistra grāds jurisprudencē.
 - ✓ profesionālais bakalaura grāds izglītībā; maģistra grāds arhīvniecībā;
 - ✓ augstākā pedagoģiskā; maģistra grāds pedagoģijā;
 - ✓ jurista kvalifikācija.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.

2015.gadā bāriņtiesā pieņemti **82 lēmumi**:

no tiem -

- 12 lēmumi par aizgādības tiesību pārtraukšanu, t.sk. vienpersoniski lēmumi – 2;
- 1 lēmums par aizgādības tiesību atjaunošanu;
- 1 lēmums par aizgādības tiesību nepārtraukšanu (lieta nav izbeigta);
- 3 lēmumi par prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai; kopā saņemti 5 spriedumi par aizgādības tiesību atņemšanu;
- 9 lēmumi pēc tiesas pieprasījuma (par atsevišķu aizgādību, saskarsmes kārtību, bērna dzīvesvietas noteikšanu);
- 6 lēmumi adopcijas lietās (tajā skaitā par šķiršanu no brāļiem, māsām, pusbrāļiem, pusmāsām adopcijas gadījumā);
- 9 lēmumi aizbildnības lietās (aizbildņu piemērotības vērtēšana, iecelšana un atlaišana);
- 6 lēmumi par bērna ievietošanu/uzturēšanās pagarināšanu institūcijā;
- 1 lēmums par uzturēšanās izbeigšanu institūcijā;
- 2 lēmumi par bērnu ievietošanu audžuģimenē;
- 2 lēmumi lietās par bērnu nodošanu citas personas aprūpē;
- 2 lēmumi aizgādības lietās (personām ar ierobežotu rīcībspēju un mantojumam);
- 13 lēmumi par bērna vai aizgādībā esošas personas mantas pārvaldību;
- 2 lēmumi par sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksas pārtraukšanu vai atjaunošanu;
- 1 lēmums vecāku domstarpību lietā par nodokļu atvieglojumu piemērošanu;
- 1 lēmums par viesģimenes statusa piešķiršanu;
- 1 lēmums par ciemošanos pie ģimenes locekļiem bērnam, kurš ievietots institūcijā;
- 5 lēmumi par atļauju ārpusģimenes aprūpē esošam bērnam izceļot no valsts;
- 1 lēmums par uzvārda maiņu (vecākam);
- 4 lēmumi par lietas atlikšanu vai izbeigšanu.

Aizgādība - vecāku pienākums līdz bērna pilngadības sasniegšanai rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

11 personām pārskata gadā ar bāriņtiesas lēmumu pārtrauktas bērna aizgādības tiesības (5 mātēm un 6 tēviem), šie lēmumi skar 14 bērnus. Par 6 personām (2 mātēm, 2 tēviem, 2 vecvecākiem) ir pieņemts lēmums par saskarsmes ierobežojumu ar bērniem, kas atrodas ārpusģimenes aprūpē. Atjaunotas aprūpes tiesības 1 vecākam (mātei), lēmums skar 4 bērnus. Attiecībā uz 4 personām bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu, ar tiesas spriedumu atņemtas aizgādības tiesības 7 personām,

lēmums skar 7 bērnus (2 bērniem abiem vecākiem atņemtas aizgādības tiesības). Diemžēl nav neviena gadījuma, kad bāriņtiesa būtu pieņēmusi lēmumu par prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesības atjaunošanai.

Ārpusģimenes aprūpe.

Aizbildnība - ārpusģimenes aprūpes forma, kad bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības, ieceļ aizbildni, kurš turpmāk bērnam aizvieto vecākus.

Audžuģimene - ģimene, kas bāreņim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam nodrošina aprūpi līdz brīdim, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts vai viņam nodibināta aizbildnība.

Ārpusģimenes aprūpē uz doto brīdi atrodas 49 bērni (par 9 bērniem lēmums pieņemts 2015.gadā). 24 bērni atrodas audžuģimenēs (2015.gadā ievietoti 3 bērni), 17 bērni atrodas aizbildnībā (2015.gadā aizbildnis iecelts 1 bērnam), 8 atrodas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (2015.gadā ievietoti 5 bērni). Adoptējamo bērnu skaits, kuri atrodas ārpusģimenes aprūpē - 32.

Alūksnes novadā uz 31.12.2015. bija 12 aizbildņi (7 vecvecāki, 5 citas personas). Novadā ir 19 audžuģimenes, 6 ģimenēs ir ievietoti 10 Alūksnes novada bērni; citu pašvaldību bērni – 28. Ārpus novada audžuģimenēs ievietoti 14 bērni (Madona (4), Ranka (3), Rauna (1), Kocēni (1), Ķegums (1), Jaunpiebalga (2), Trikāta (1), Amata (1).

Par 2 bērniem bāriņtiesa devusi atzinumu, ka bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā ir bērna interesēs un konkrētā persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt.

Jēdziens „viesģimene” ir attiecināms uz gadījumiem, kad persona (laulātie) vēlas sniegt atbalstu bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādē ievietotam bērnam, novadā ir 2 viesģimenes. Viesģimenes statuss 2015.gadā piešķirts vienai ģimenei. Par trim bērniem bāriņtiesa lēmusi, ka adopcija ir viņu interesēs.

Aizgādība.

Aizgādība ir personu ar ierobežotu rīcībspēju personīgo un mantisko interešu, kā arī mantas aizsardzības forma.

Aizgādnis ir persona, ko ieceļ vai atbrīvo no tās pienākumiem bāriņtiesa, pamatojoties uz tiesas spriedumu par aizgādības nodibināšanu vai izbeigšanu.

Alūksnes novadā ir 14 aizgādībā esošas personas, vienā gadījumā aizgādība dibināta 2015.gadā. 10 aizgādņi ir personu ar ierobežotu rīcībspēju radnieki, 4 aizgādņi citas personas. 1 aizgādnis atbrīvots no aizgādņa pienākumiem, jo aizgādībā esošā persona mirusi. Aizgādībā esošām personām līdz 2016.gada 31.janvārim jāpārvērtē rīcībspējas ierobežojuma apjoms. Par gadījumiem, kad aizgādnis minētajā termiņā nav iesniedzis prasību tiesu par rīcībspējas pārvērtēšanu, bāriņtiesai pēc 31.12.2016. jāziņo prokuratūrai. 2015.gadā tiesā skatīta viena aizgādņa iesniegtā prasība, rīcībspējas apjoms pārvērtēts (atkārtoti jāpārvērtē pēc septiņiem gadiem).

Tiesas, tiesībsargājošās iestādes.

Bāriņtiesa, atbilstoši Bāriņtiesu likuma 50.pantam pēc tiesas pieprasījuma sniedz atzinumus, kas nepieciešami šādos gadījumos:

- 1) lai noteiktu kārtību, kādā izmantojamas saskarsmes tiesības un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērnu;
- 2) viena vecāka atsevišķas aizgādības noteikšanai;
- 3) aizgādības tiesību atņemšanai un atjaunošanai;
- 4) paternitātes atzīšanai vai apstrīdēšanai;
- 5) citos Civilprocesa likumā paredzētajos gadījumos.

5 lietās bāriņtiesa sniegusi 9 atzinumus par bērna aizgādības tiesību noteikšanu, dzīvesvietas noteikšanu bērnam un saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību.

Pārskata periodā bāriņtiesa piedalījies 57 tiesas sēdēs:

- kā prasītājs 10 sēdēs;

- kā institūcija ar atzinumu 29 sēdēs (par vienu ģimeni sniegti vairāki atzinumi, atzinumi aizgādībā esošas personas mantisko interešu aizsardzībai un nodrošināšanai);
- kā trešā persona (bez pastāvīgiem prasījumiem) 12 sēdēs (t.sk. paternitātes lietās, aizgādības lietās);
- kā pārstāvis 3 sēdēs (2 gadījumos kriminālprocesā par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu personai, kura noziedzīgu nodarījumu izdarījusi, būdama nepieskaitāmības stāvoklī; 1 aizgādības lietā);
- kā ieinteresētā persona 2 procesos (rīcībspējas ierobežojuma pārskatīšana un aizgādības nodibināšana);
- kā liecinieks 1 kriminālprocesā.

Bāriņtiesas iesniegumi prokuratūrai:

- viens iesniegums par cietsirdību un vardarbību pret diviem nepilngadīgajiem ģimenē – ierosināts kriminālprocess;
- viens iesniegums par iespējamu seksuālu vardarbību ārpus ģimenes – ierosināts kriminālprocess.

Bāriņtiesas iesniegumi Valsts policijai:

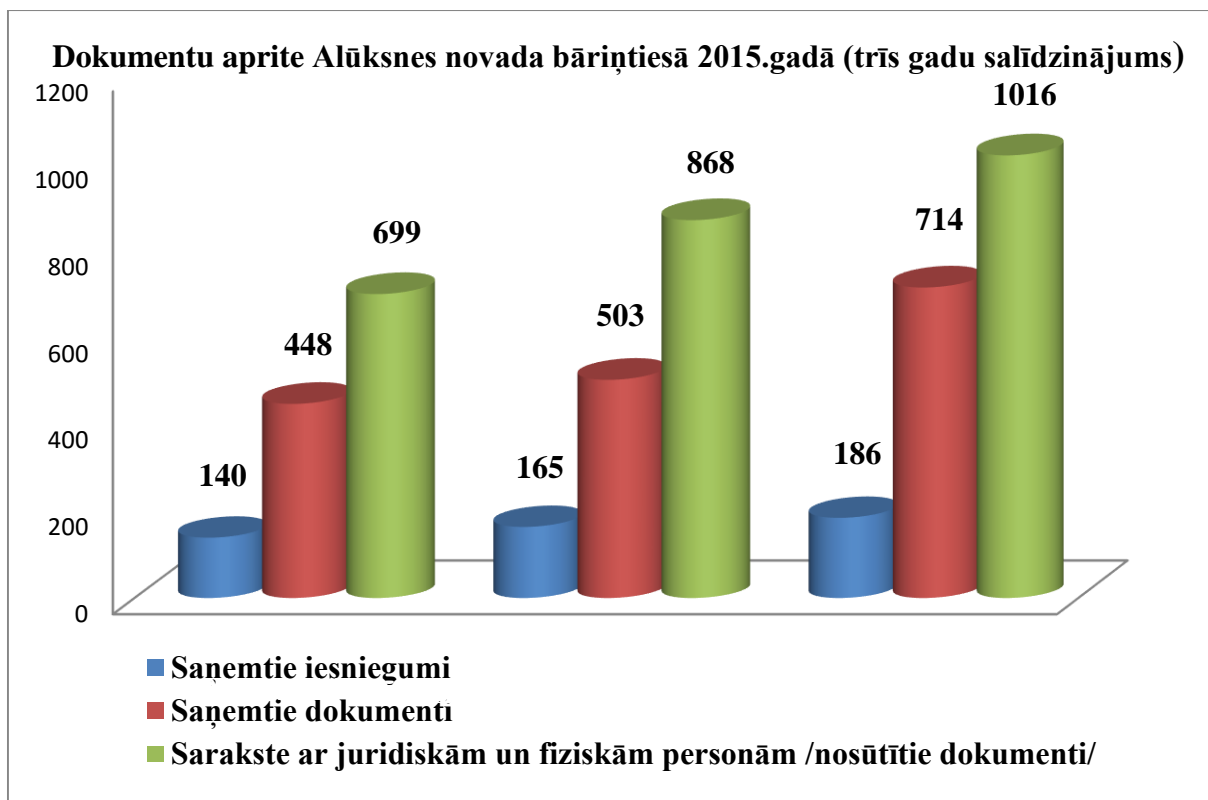
- Pieci iesniegumi ar lūgumu izvērtēt informāciju un uzsākt administratīvo lietvedību vai ierosināt kriminālprocesu – rezultātā trīs administratīvā pārkāpuma lietas, divi kriminālprocesi. Vienā no tiem par cietušajiem atzīti trīs nepilngadīgie, ar procesa virzītāja lēmumu par bērnu pārstāvi kriminālprocesā atzīta bāriņtiesa.

Bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu skaits uz 2015.gada 31.decembri:

KOPĀ	216
Aprūpes un aizgādības tiesību atņemšana un atjaunošana	30
Bērna mantas pārvaldība	38
Sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju izmaksa	20
Lietas par atzinumu sniegšanu tiesai	10
Adopcijas lietas	6
Aizbildnības lietas	28
Ievietošana institūcijā	10
Bērnu nodošana aprūpē citai personai	6
Viesģimenes statuss	2
Audžuģimenes un bērnu ievietošana audžuģimenēs	44
Aizgādības lietas (personām un mantojumam)	20
Uzvārda maiņa	0
Vecāku, vecāku un bērnu domstarpības	2
Tajā skaitā 2015.gadā ierosinātās lietas	39

Dokumentu aprīte bāriņtiesā 2015. gadā:

<i>Saņemtie iesniegumi</i>	<i>186</i>
<i>Saņemtie dokumenti</i>	<i>714</i>
<i>Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām /nosūtītie dokumenti/</i>	<i>1016</i>

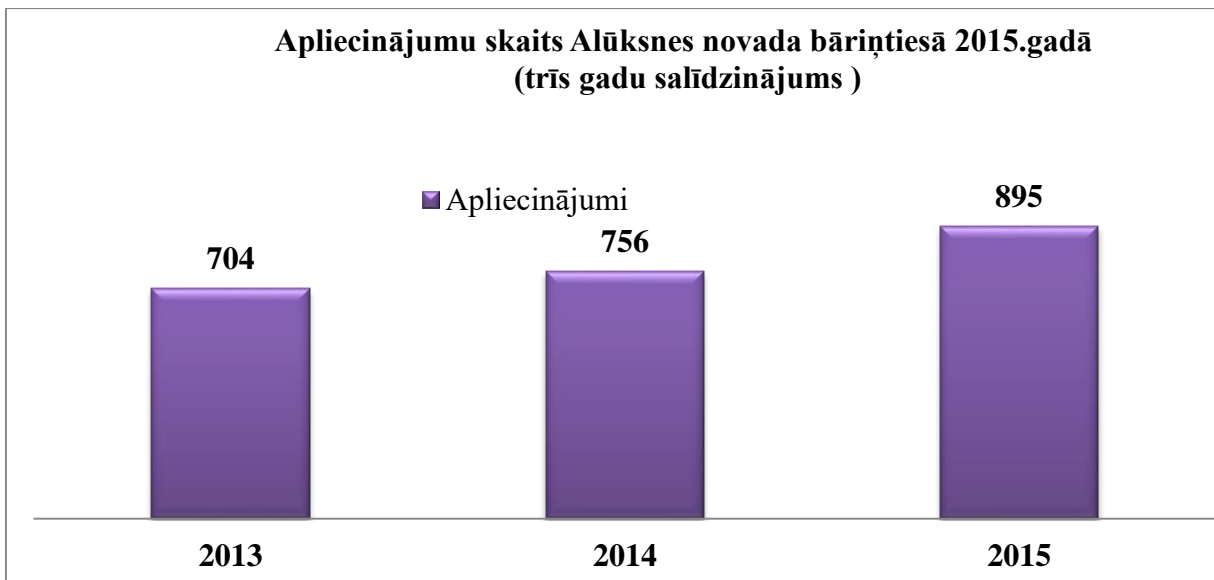

Apliecinājumi.

Bāriņtiesa sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtošana, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī likumdevējs ir deleģējis bāriņtiesai tādas funkcijas kā:

- apliecināt darījumu, ja to slēdz attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā savu dzīvesvietu deklarējušie iedzīvotāji savstarpēji un ar citām personām un darījuma summa nepārsniedz 8537,00 *euro* (116);
- ierakstīt testamentu grāmatā to iedzīvotāju testamentus, kuru deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā (3), pieņemt glabāšanā šo iedzīvotāju privātos testamentus (neatkarīgi no novēlētās mantas vērtības), kā arī pieņemt bāriņtiesai glabāšanā nodoto testamentu atsaukumus (neatkarīgi no testatora dzīvesvietas);
- apliecināt to iedzīvotāju pilnvaras (izņemot universālpilnvaras), kuru deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā (144), un pieņemt šo iedzīvotāju pilnvaru atsaukumus; apliecināt uz dokumentiem to iedzīvotāju paraksta īstumu, kuru deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā (323);
- apliecināt tāda dokumenta noraksta, kopijas vai izraksta pareizību, kurš attiecas uz konkrēto personu (125);
- apliecināt parakstus uz nostiprinājuma lūguma zemesgrāmatai, ja viens no lūdzējiem ir deklarējis savu dzīvesvietu attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā (184 nostiprinājuma lūgumi).

Bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam. Iekasētas valsts nodevas 2015.gadā 7052,- *euro*.

Sadarbība.

Lai nodrošinātu bērna vai aizgādībā esošās personas optimālu tiesību un interešu aizstāvību, bāriņtiesa sadarbojas ar:

- ✓ citām bāriņtiesām: no 142 bāriņtiesām Latvijā sadarbība bijusi ar 51 bāriņtiesu;
- ✓ ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām: Bērnu sociālās aprūpes centrs “Gaujiena”; Ģimenes krīzes centrs “Dzeguzīte”; Latgales reģionālais atbalsta centrs “Rasas pērles”; SIA “Bērnu Oāze”; Valsts sociālās aprūpes centrs “Rīga” filiāle “Pļavnieki”; Valsts sociālās aprūpes centrs “Rīga” filiāle “Teika”;
- ✓ veselības aprūpes iestādēm: 10 ārstiem Alūksnes novadā un Alūksnes slimnīcu, 6 ārstiem un 2 ārstniecības iestādēm citos novados;
- ✓ izglītības iestādēm: 18 Alūksnes novada izglītības iestādēm un 14 izglītības iestādēm citos novados;
- ✓ Alūksnes novada Sociālo dienestu un diviem sociālajiem dienestiem ārpus novada;
- ✓ Valsts policijas Vidzemes reģiona Alūksnes iecirkni un Alūksnes novada pašvaldības policiju,
- ✓ Valsts Probācijas dienesta Alūksnes teritoriālo struktūrvienību.

Sadarbības formas ir dažādas – kopīgas dzīves apstākļu pārbaudes, profilakses reidi, pārrunas, informācijas pieprasījumi un sniegšana, starpinstitucionālas sanāksmes, risku izvērtēšana, tikšanās izglītības iestādēs un citas.

Atbalsts.

- Bāriņtiesa, realizējot apstiprināto aizbildņu apmācības programmu, nodrošināja Alūksnes novada aizbildņiem apmācības atbalsta grupā, ko vadīja psiholoģe D.SLIŅĶE.
- 2014.gada 3.jūnijā nodrošināja Alūksnes novada audžuģimeņu nokļūšanu un piedalīšanos seminārā „Adopcija: soli pa solim un bērna intereses tajā”.
- Bāriņtiesas priekšsēdētāja piedalījās Izglītības programmas Alūksnes novada izglītības iestāžu tehniskajiem darbiniekiem speciālo zināšanu bērnu tiesību aizsardzības jomā realizēšanā, ko 6 apmācības dienās apguva 268 izglītības iestāžu tehniskie darbinieki.

Kontrole.

Bāriņtiesā izveidota iekšējā lietu kontroles sistēma- lietas tiek pārbaudītas divas reizes gadā, tas dod iespēju nepilnības konstatēt un novērst īsākā laikā. Iekšējās kontroles ietvaros darbinieki katra mēneša beigās iesniedz darba atskaiti, kurā atspoguļotas mēneša laikā veiktās darbības (sarunu protokoli, dzīves apstākļu pārbaudes, nekustamā īpašuma apsekošanas akti, lēmumu projektu sagatavošana, saņemtās un sniegtās informācijas protokoli, dalība tiesas sēdēs, veiktie apliecinājumi, pieņemtie apmeklējumi u.c.). Bāriņtiesa veic datu ievadi Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā. 2015.gada 25.novembrī Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija bāriņtiesā veica lietu pārbaudi. Atzinīga tika novērtēta bāriņtiesā izveidota ikgadējās audžuģimeņu izvērtēšanas prakse (informācijas apkopojums izvērtējuma veidlapā, individuāla saruna ar katru audžuģimeni bāriņtiesā); iekšējās kontroles un paškontroles kārtība; lietu veidošanas un izskatīšanas kārtība; ētikas kodekss.

Pieredze.

Aktivitātes darba pilnveidošanai:

- ✓ Eiropas Ekonomikas zonas projekta „Atbalsta sistēma Latvijas audžuģimenēm, adoptētājiem, aizbildņiem un viesģimenēm” Nr.2012.EEZ/PP/1/MAC/087, ko realizē Sociālo pakalpojumu aģentūra, diskusija «Atbalsta sistēma ārpusģimenes aprūpes veicējiem».
- ✓ 09.03.2015. metodiskā diena bāriņtiesas darbiniekiem Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā.
- ✓ 12.08.2016. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas rīkotais seminārs Vidzemes reģiona audžuģimenēm un bāriņtiesu darbiniekiem.
- ✓ 08.12.2015. seminārs «Bāriņtiesu loma kriminālprocesā, pārstāvēt personas intereses».
- ✓ Bāriņtiesā ir notikušas metodiskās dienas sadarbībā ar Alūksnes rajona tiesas Zemesģrāmatu nodaļas tiesnesi.

Tas ļauj darbiniekiem būt informētiem par aktuālajām norisēm bāriņtiesu darba jautājumos, jo īpaši bērnu tiesību aizsardzībā un nodrošināšanā.

Tālākizģlģtģba.

2015.gadā:

Tālākizģlģtģba bāriņtiesā tiek organizģta atbilstoģi 2006.gada 5.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.984 „Noteikumi par bāriņtiesas priekģsģdģtģja, bāriņtiesas priekģsģdģtģja vietnieka un bāriņtiesas locekģa mģcģbu programmas saturu un apmģcģbas kārtģbu”, kas izdoti saskaņģ ar Bāriņtiesu likuma 10.panta ceturto daģu:

✚ Bāriņtiesas priekģsģdģtģja un trģs bāriņtiesas locekģes apģuvuģas 40 stundu programmu „Bģrnu tiesģbu aizsardģģba”, ko nosaka Bģrnu tiesģbu aizsardģģbas likuma 5.¹ pants.

✚ Divas bāriņtiesas locekģes apģuvuģas 192 stundu bāriņtiesas priekģsģdģtģja, bāriņtiesas priekģsģdģtģja vietnieka un bāriņtiesas locekģa profesionģlģs izģlģtģbas mģcģbu programmu «Bāriņtiesas organizģcija un vadģba».

2016.gadģ nepģcieģģams:

✚ vienģi bāriņtiesas darbinģeci nepģcieģģams apģģt 40 stundu programmu „Bģrnu tiesģbu aizsardģģba”, ko nosaka Bģrnu tiesģbu aizsardģģbas likuma 5.¹ pants un 192 stundu bāriņtiesas priekģsģdģtģja, bāriņtiesas priekģsģdģtģja vietnieka un bāriņtiesas locekģa profesionģlģs izģlģtģbas mģcģbu programmu «Bāriņtiesas organizģcija un vadģba».

Darbinieki tiek informēti par aktuāliem darba jautājumiem- lietu skatīšanā, izmaiņām normatīvajos aktos, pašvaldības aktualitātes u.c., darba organizatoriskajās sanāksmēs katras nedēļas trešdienā, kad bāriņtiesas locekļi pilda amata pienākumus Alūksnē.

Bāriņtiesa darbojas Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācijā ar mērķi sekmēt bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriest normatīvo aktu projektus un izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, risināt jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošos jautājumus, popularizēt pozitīvo pieredzi bāriņtiesu darbā. Alūksnes novada bāriņtiesas darbinieki 2015.gada 13.novembrī piedalījās Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas ikgadējā konferencē «Bāriņtiesu, sabiedrības un institūciju līdzatbildība savstarpējā sadarbībā bērnu tiesību aizsardzībā». 2016.gads bāriņtiesām īpašs gads – aprit 20 gadi kopš šī institūcija darbojas atjaunotajā Latvijā.

Darba kārtība.

Ikdienā katrs bāriņtiesas loceklis veic amata pienākumus ar rīkojumu noteiktajās pagastu pārvalžu teritorijās, trešdienās no plkst 8.00- 12.00 un tad, kad ir ārkārtas sēdes, bāriņtiesas locekļi veic amata pienākumus bāriņtiesas telpās Dārza ielā 11, Alūksnē. Bāriņtiesā lietas tiek izskatītas sēdēs un lēmumi tiek pieņemti koleģiāli (izņemot vienpersoniskos lēmumus, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 23.pantu). Bāriņtiesa palīdz vecākiem sastādīt savstarpēju vienošanos par bērna aprūpi un uzraudzību, sniedz iedzīvotājiem palīdzību apliecinājumu lietās. Bāriņtiesā lietas tiek izskatītas sēdēs administratīvā procesa kārtībā un lēmumi tiek pieņemti koleģiāli (izņemot vienpersoniskos, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 23.pantu). 2015.gadā ir notikušas 43 bāriņtiesas sēdes. Darba efektivitātes rādītājs ir salīdzinoši lielais procesuālo darbību skaits (1356) attiecībā pret pieņemto lēmumu skaitu (82), kas liecina, ka situācijas atrisinātas arī bez lēmuma pieņemšanas. Par 11 ģimenēm (18 bērniem) bāriņtiesa, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 17.panta 5.punktu, informējusi Sociālo dienestu par to, ka netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un nepieciešama sociālā palīdzība. Gada laikā bāriņtiesā vērsušies 2496 apmeklētāji, no tiem 1240 griezušies Alūksnes pilsētā. Bāriņtiesas sēdē piedalījušās 85 personas, uz pārrunām aicināti 13 vecāki. Novada iedzīvotāji izmanto iespēju konsultēties bāriņtiesā gadījumos, kad bērna vecāku starpā ir domstarpības, ja kāds no vecākiem izmanto savas tiesības ļaunprātīgi, mantošanas jautājumos, bāriņtiesas kompetencē esošo apliecinājumu jautājumos. Bāriņtiesa sniegusi palīdzību vecākiem aizpildot iesniegumus tiesai par pagaidu aizsardzību no vardarbības civiltiesiskajā kārtībā, iesniegumus Juridiskās palīdzības administrācijai par cietušā kompensāciju gadījumos, kad aizskarta nepilngadīgo tikumība vai dzimumneaizskaramība. Vecāki tiek arī aicināti uz pārrunām, kad nav pietiekami nodrošinājuši bērna aprūpi, uzraudzību, izglītības iestāžu apmeklējumu, veselības aprūpi. Visas bāriņtiesas darbības un pieņemtie lēmumi ir vērsti uz bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un interešu aizsardzību un nodrošināšanu.

Daži akcenti grozījumos bāriņtiesu darbu reglamentējošos normatīvajos aktos (spēkā ar 03.12.2015.):

Bāriņtiesu likumā:

- bāriņtiesai atļauts fotografēt, filmēt un iegūt skaņu ierakstus, ja bērna dzīves apstākļu pārbaudē atklājas, ka bērns atrodas dzīvībai un veselībai bīstamos apstākļos. Bāriņtiesas sēdēs ir tiesības izmantot skaņu ierakstu.
- Bāriņtiesa **pirms vienpersoniska lēmuma** pieņemšanas par bērna šķiršanu no ģimenes primāri izvērtē iespējas novērst dzīvības un veselības apdraudējumu bērnam, paliekot ģimenē, un, ja to nav iespējams novērst ar līdzekļiem (pagaidu aizsardzība pret vardarbību,

bērna nodošana citas personai, ar kuru bērnam ir emocionāla saikne, īslaicīgā aprūpē drošos apstākļos u.tml.), kuri mazāk ierobežo bērna tiesības uzaugt ģimenē, tā lemj par bērna šķiršanu no ģimenes.

- Bāriņtiesa, **ierosinot lietu** par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, **veic riska novērtēšanu** (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzīšana u.tml.), **informē vecāku** par sekām un **uzdod viņam sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus**. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes.

Civilprocesa likumā: bāriņtiesas loma attiecībā uz tiesas lēmumu izpildi:

- **Bērna nodošana piedzinējam:** saņēmis informāciju no bāriņtiesas par bērna dienas režīmu, tiesu izpildītājs nosaka vietu un laiku, kur un kad bērns tiks nodots piedzinējam, un par to paziņo piedzinējam, bāriņtiesai un policijai pēc bērna atrašanās vietas, dodot rīkojumu to pārstāvjiem piedalīties **piespiedu izpildē**. Bāriņtiesa pēc sava ieskata nolēmuma piespiedu izpildē pieaicina psihologu.

- Tiesu izpildītāja rīkojumā noteiktajā vietā un laikā bāriņtiesas pārstāvis sadarbībā ar psihologu, ja tāds ir pieaicināts, veic pārrunas ar parādnieku vai citām personām, pie kurām atrodas bērns, lai pārliecinātu tās atdot bērnu piedzinējam, kā arī lai sagatavotu bērnu nodošanai piedzinējam. Policijas pārstāvji nodrošina sabiedrisko kārtību un tiesu izpildītāja rīkojumu ievērošanu.

- Tiesas nolēmuma par saskarsmes kārtību nepildīšana var tikt traktēta kā vecāka ļaunprātīga savu tiesību izmantošana, kas var būt par pamatu lietas ierosināšanai par aizgādības tiesību pārtraukšanu.

Apjomīgi pienākumi bāriņtiesai deleģēti arī Imigrācijas likumā un Patvēruma likumā saistībā ar nelegāli Latvijas robežu šķērsojošo nepilngadīgo personu un nepilngadīgo patvēruma meklētāju, kas ieradušies bez pieaugušo (likumisko pārstāvju) pavadības, interešu nodrošināšanu.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja:

I.OZOLIŅA

I.OZOLIŅA

64323129

inga.ozolina@aluksne.lv